

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

הלכות אבילות החורבן
סימן תקס - לעשות זכר לחורבן
גובה מקום אמה על אמה

שאלה: סעיף א', "ומשייר מקום אמה על אמה כנגד הפתח, בלא סיד". איזה גובה צריך לעשות האמה על אמה כנגד הפתח, בגובה ראשו, או גם למעלה קרוב לתקרה.
תשובה: אפשר למעלה.

נתינת אפר הנתון בשקית על ראש החתן
שאלה: האם שרי לשים האפר בשקית, וכך לשימו על ראש החתן.
תשובה: מותר. [אריה שאג]

קימה בבוקר עם מנגינות בשעון מעורר
שאלה: שאלה: קי"ל בסי' תק"ס ס"ג שאסור ללכת לישון, ולקום מהשינה, עם תזמורת (מחמת אבילות החורבן). ונסתפקו שמצוי היום מאוד שעון מעורר, שמעורר עם מנגינות, האם זה כלול באיסור.
תשובה: אולי.

ארון שמכסה את האמה על אמה
שאלה: שמעתי בשם רבינו שליט"א שאם יש ארון שמכסה את ה"אמה על אמה" שבקיר [שהיא זכר לחורבן] זהו כיסוי זמני ומועיל, האם זה רק כשמכסה מקצתו, או גם כשכל האמה תהיה מכוסה ע"ז?
תשובה: בזמני מקילין. (משיבת נפש שעתיד לצאת לאור בעז"ה)

לצייר דמות כותל מערבי על רבוע זכר לחורבן
שאלה: ראיתי בכמה בתים שאת האמה על אמה זכר לחורבן אין הם משאירים ריקה, אלא מציירים עליה את דמות הכותל המערבי, וטוענים שזה יותר זכר לחורבן, האם שפיר עבדי.
תשובה: אסור לעשות כן, אלא מקום זה צריך להיות ריק מכל דבר.

תזמורת בחתונות בירושלים
שאלה: האם צריך גם היום להקפיד על מנהג ירושלים בענין תזמורת בחתונה.
תשובה: אם נזהרים צריך לזהר, אך י"א שזה רק בירושלים שבין החומות.

שמיעת כלי נגינה בזה"ז
שאלה: מהו ההיתר לשמוע כלי נגינה ע"י טייפ, הרי מפורש בשו"ע שאסור לנגן בכלי נגינה מחמת אבילות על החורבן (והאם סומכים על הרמ"א שדוקא במשתה היין). ויש שכתבו שבזמנינו, נתחלשו העצבים, ובלי טייפ יבואו לעצבות, וא"כ הוי רק לסלק עצבות. האם סומכים על זה, והעולם נוהגין להקל, ואיך צריך לנהוג בזה.
תשובה: סומכין על הרמ"א.

[ז"ל השו"ע תקי"ס סעי' ג: וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר וכל משמיעי קול של שיר לשמור בהם, והוסיף הרמ"א ויש אומרים דוקא מי שרגיל בהם כגון המלכים שעומדים שוכבים בכלי שיר או בבית המשתה (טור). עכ"ל הרמ"א וזהו שכתב רבינו שליט"א שהעולם סומכים על הרמ"א שלרמ"א אין איסור של שמיעת כלי זמר סתם שלא במשתה היין. [דולה ומשקה]

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

בדין הוא פנחס שיטול שכרו

פִּינְחוֹס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הַכֹּהֵן (כ"ה י"א).

איתא במדרש (רבה, ריש הפרשה) אמר הקב"ה 'בדין' הוא שיטול שכרו, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום.
ויש להבין על איזה דין מכיין המדרש.

ורגיל רבינו שליט"א להביא בזה ביאור ששמע מאביו מרן בעל הקהילות יעקב זצ"ל. שהנה בגמ' (קידושין מ' א') מובא שבמצוות שבין אדם למקום (כגון שילוח הקן) שאדם מקיים, אין לו פירות ומקבל שכר רק בעולם הבא, אבל מצוות שבין אדם לחבירו, יש לו פירות בעולם הזה ומקבל גם כאן בעולם שכו.

וזה כוונת המדרש. מלבד המצוה של בין אדם למקום, קיים פנחס גם בין אדם לחבירו, בכך שהוא "השיב את חמתי" ועל ידו "ולא כיליתי את בני ישראל", ממילא בדין הוא שיטול שכר גם בעולם הזה, כדין מצות שבין אדם לחבירו שאוכל פירותיהן בעוה"ז, "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום". (וראה בטעמא דקרא ביאור נוסף ששכרו הגיע כי נכנס לסכנה שלא היה מחויב בה).

בבית שמואל על אבן העזר (סימן קכ"ט) כותב כי שם 'פנחס' בכל מקום במסורה כתוב פינחס עם יו"ד, חוץ ממקום אחד. ותלמיד חכם שליט"א העוסק בשמות גיטין, נכנס אל רבינו ואמר שלא מצא בשום מקום בתנ"ך שכתוב פנחס בלא יו"ד, כשהוא מוסיף שאף חיפשו במחשב ולא מצאו.

חי"ך רבינו: מסתמא חיפשתם תיבת פנחס, אבל בתנ"ך כתוב ופנחס (שמואל א', א' ג' וְשֵׁם שְׁנֵי בְנֵי עֲלִי חֲפְנִי ופְנַחֵס פְּהִנִּים לְה'), ולכן לא מצאתם... (מרבי גדליהו הוויגסברג).

דיני היין הוזכרו בחג השבועות

תְּמִימִם יִהְיוּ לְכֶם וְנִסְפְּיָהֶם (כ"ח ל"א).

מתיבות אלו – המובאים בתורה אצל פרשת קרבנות חג השבועות – למדו בגמ' (מנחות פ"ז א') שאם יש ביין קמחים פסול למזבח, שזה כמו מום. ויל"ע למה התורה כתבה זה דווקא גבי עצרת.
ויש לומר:

מחג השבועות והלאה אחרי שהקריבו את שתי הלחם, מתחילין להביא מנחות ונסכים מהתבואה החדשה (מנחות ס"ח ב', פ"ג ב') ושפיר כתבה תורה דיני היין בחג השבועות.

וראיתי תירוץ נוסף (בספר לקוטי בשמים) מהגאון רבי אלעזר משה מפינסק זצ"ל, שייך (באופן רגיל) מחזיק כל החורף ועד לחג העצרת, ואח"כ מתקלקל מחום הקיץ (ב"ב צ"ה א'), ולכן כתבה התורה דין זה בפסוק של עצרת.

וסיפר רבינו שליט"א להגאון רבי אליהו מן:

פעם בא אלי אברך אחד וסיפר בצער, שהכין בעצמו בביתו יין אבל הכל החמיץ.

אמרתי לו: למה אתה רב עם אשתך...

וענה לי: נכון הדבר. אבל מאיפה הרב יודע את זה?

אמרתי לו שזו גמרא מפורשת בבבא בתרא (צ"ח א') שגאוותו של אדם גורם שהיין בוגד בו, ושמריב עם אשתו, ע"ש היטב. (שבענו מטובך)

דברי זכרון

עשרים שנה לפטירת הגאון הגדול רבי חיים שאול קרליץ זצוק"ל

השבוע ביום רביעי חל יום היארצייט העשרים לסילוקו של הגאון הגדול ר' חיים שאול קרליץ זצוק"ל גאב"ד שארית ישראל, היה דבוק מאד לרבותינו עיני העדה ונלחם בעוז כנגד הרשעים שניסו לקעקע הנהגתם, ולא חת מאותם רשעים שהתנכלו לו בצורות נוראות בגלל זה, גדלותו בתורה וביראה היתה נשגבה עד כדי שסיפר רבינו כי מרנא החזו"א התבטא עליו כבר בצעירותו: כדין לית דין בר נש.

רבן של ישראל סמך מאד על פסיקותיו, כפי שמספר תלמידו המחנך הרב סנדר פרייזלר כי פעם שאל את רבינו על פסק שפסק לו הגר"ש קרליץ והיה נראה מחודש בעיניו, השיב לו ע"ז רבינו: הורה זקן, וכן רואים זאת איך שרבותינו סמכו מאד על פסקיו והנהגותיו אף במכתב רבן של ישראל מרן שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א שכתבו החודש לקראת שנת השביעית למען כשרות שארית ישראל, כתבו רבותינו כי הגר"ש קרליץ זצ"ל העמיד את דת הכשרות על תילה בהקפדות ובהידורים מיוחדים הראויים לעלות על שולחן מלכים.

רבינו שיבח את מידת האמת של הגר"ש קרליץ כאשר שמע שהגר"ש ראה שיש איזה חנות שהיה תחת השגחתו והפרה את כללי הכשרות והיה חשש על מוצריו, מיד ללא שהיות נסע למקום הוריד את התעודה ופרסם לציבור, והתבטא ע"ז רבינו שיש הרבה שאצלם זה קורה ומנסים להסתיר זאת מהציבור, אך הגר"ש שדבוק באמת ונקיות מופלאה ולא מעניין אותו מה יאמרו, מיד מפרסם ללא שהיות כדי שהציבור יחליט איך לנהוג במוצרים שקנו מחנות זו.

ומאידיך אף הגר"ש קרליץ הפליג מאד בהתמדתו הנוראה של רבינו, וראה ברבינו כבר לפני עשרות שנים כמתמיד הדור. יה"ר שנתעורר לזכות וללכת בדרכם הגדולה, ויהיה החיזוק לע"נ הגה"ג ר' חיים שאול ב"ר מאיר זצוק"ל.

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה בשבוע האחרון

- ברביעי שעבר נערך בקודש פנימה בראשות רבינו שמחת הוארט לבן תלמידו הגאון ר' משה יהודה שניידר מרבני המערכת, החתן הבה"ח ישראל מאיר נ"ו מבחירי ישיבת ארחות תורה, רבינו שתה לחיים לרגל השמחה וברך בחום את החתן והמשפחה.

- ילדי ת"ת חיי תורה במודיעין עילית נכנסו להתברך מרבינו לרגל מסיבת סידור, רבינו בירך את הילדים וחילק להם סידורים.

- רבותינו עיני העדה רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א כתבו מכתב קריאה לתושבי הקהילות בהר נוף, להצביע בבחירות למנהל הקהילתי שיתקיים בכ"ו תמוז, בעד הרשימה המאוחדת להתחדשות הר נוף, ובמועמד שלוחא דרבנן הרב מנחם שוורץ ליושב ראש מנהל הקהילתי.

- רבינו כתב מכתב חריג הוקרה לרה"מ ליטא על עמידתו למען בית העלמין העתיק בליטא, המכתב נמסר ע"י המשלחת בראשות הגאון ר' שריאל רוזנברג שליט"א ראב"ד בד"צ ב"ב דמרן פוה"ד הגר"נ קרליץ זצוק"ל.

- רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א כתבו מכתב חיזוק מיוחד לאור האסונות הנוראים שארעו לאחרונה, וז"ל:

בס"ד בין המצרים תשפ"א

הנה בחדשים האחרונים אנדרלמוסיה באה לעולם והורגת טובים ורעים אשר כל שמעיו תצילנה שתי אזניו, ומה ה' דורש מעמנו, וכבר אחז"ל הובא ברש"י ר"פ נח כל מקום שאתה מוצא זנות וע"ז אנדרלמוסיה באה לעולם, וידוע שבשנים האחרונות מתפתח והולך הנגע צרעת של האינטרנט וסייעתו אשר היצר הרע הזה נכנס לחדרי חדרים של כאו"א רח"ל, ובכל מקומות העבודה שעובדים שם אנשים נשים וטף, וכבר אחז"ל בע"ז י"ז א' דמאן דאביק בה באינטרנט ואביזריי' כל באיה לא ישובון רח"ל.

והננו לחזק את הארגון שמורה במבול אשר מעשיהם ע"פ הרבנים שליט"א להציל רבבות נשים שלא יפלו ברשת היצר הרע הלזה אשר כל הצרות מגיעים ממנו. וברור כשמש שבדורינו היינו יצרא דעבירה והיינו יצרא דע"ז ומינות וכפירה והיינו האי דארביה למקדשא וקטלינהו לכולהו צדיקי כדאי' ביומא ס"ט ב', לכן צריך להתרחק מזה כבורח מן האש, ונזכה להנצל מזה ולהגאולה השלימה בב"א.

- לרגל הוצאת ספרי לימוד להחדרת לימוד הלכות שמיטה ע"פ פסקי מרנא החזו"א זללה"ה ויבדל"ח רבינו, בסיוע מכון שיח אמונה, רבינו כתב מכתב בחיזוק ועידוד החדרת לימוד שמיטה לצעירים, בו כתב בזה"ל.

בס"ד תמוז תשפ"א ערב שנת השמיטה תשפ"ב

דבר גדול מאד עושים אותן המוצאים חוברת מהלכות שביעית ללמד ולזרז ילדי ישראל די בכל אתר ואתר שלא יהיה תינוק ותינוקת שלא יהיו בקיאים בהלכות שביעית ע"פ פסקי מרן החזו"א זללה"ה וזה מזרז את הגאולה כמשאחז"ל במוצאי שביעית בן דוד בא וכדביאר מרן זללה"ה דהיינו אם ישמרו את הלכותיה, והלימוד מביא לידי מעשה כמ"ש הח"ח זצ"ל, ויה"ר שנזכה שכולנו נהיה בקיאים בהלכות שביעית ובכה"ת כולה ולהגאולה השלימה בב"א.

- לשאלות רבים רבן של ישראל הכריע כי אפשר להתחסן כנגד נגיף הקורונה אף בימי בין המצרים, [כפי שצינו כבר את הוראת רבינו לעשות החיסונים אף לצעירים בני 12-15 ולמחלימים, וכ"ש למבוגרים שלא החלימו מהנגיף].

- תלמידי ישי"ק חוט שני נכנסו יחד עם ראשי הישיבה הרה"ג ר' אליהו קנטור שליט"א והרה"ג ר' נחום מאיר אוסטרן שליט"א להתברך מרבינו, רבינו ברכם בחום וחילק להם מיני מתיקה.

- ראשי קרן ההסעות של החינוך העצמאי הגה"צ רח"י מישקובסקי והרב מרדכי קרליץ נכנסו להתייעצות ולברכה מרבינו לרגל פתיחת קמפיין גיוס כספים למען קרן ההסעות.

- ילדי ת"ת תורה ודעת שבירושלים, נכנסו לרבן של ישראל להבחין על הנלמד, רבינו הביע הנאתו משליטתם בלימוד, ולאחמ"כ עברו להתברך מרבינו באופן אישי, רבינו ברכם בחום וחילק להם מיני מתיקה.